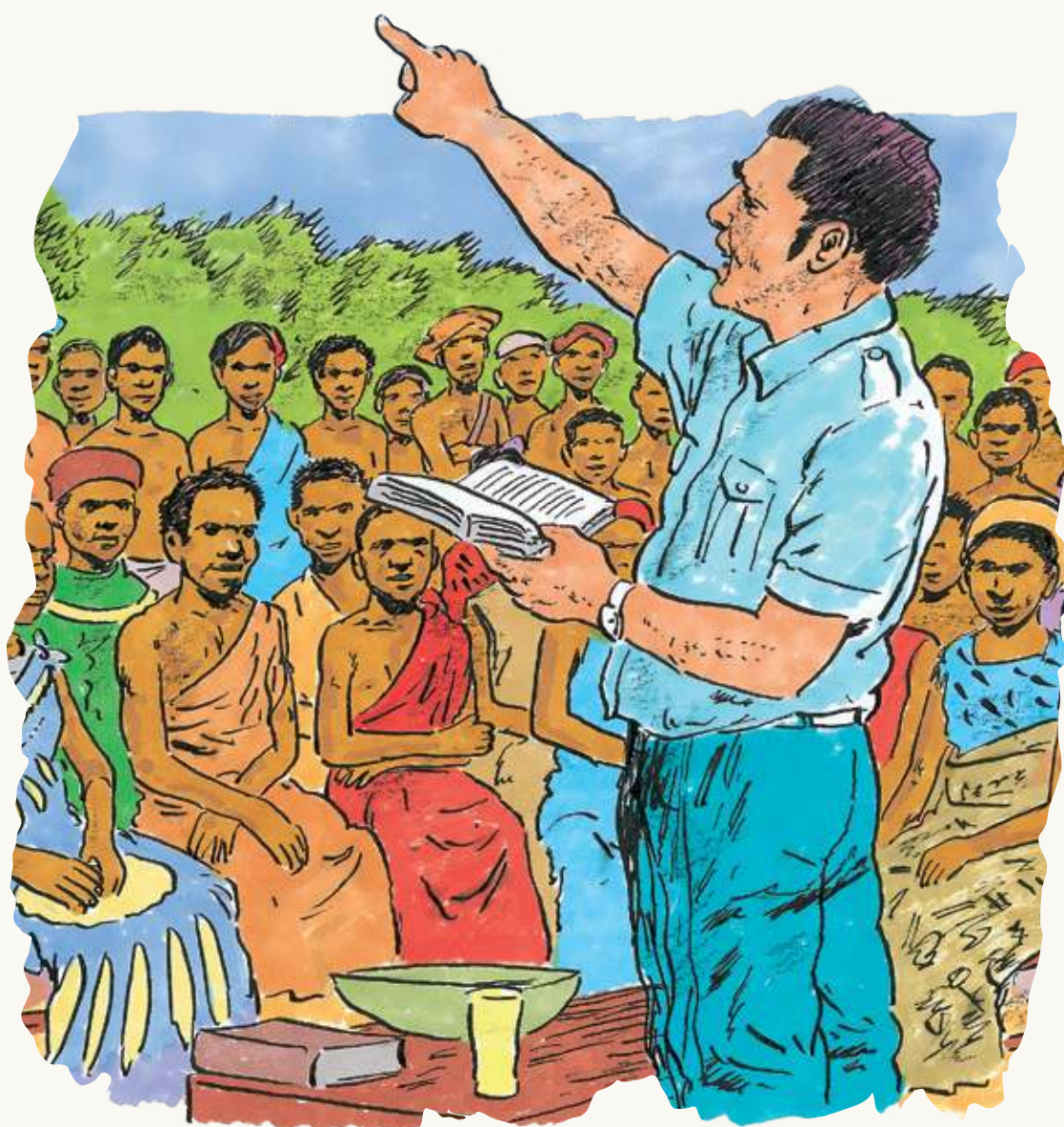

לכו אל כל העולם

תולדות הנצרות וקהילת המשיח

הרמן ואן דאם

לכו אל כל העולם

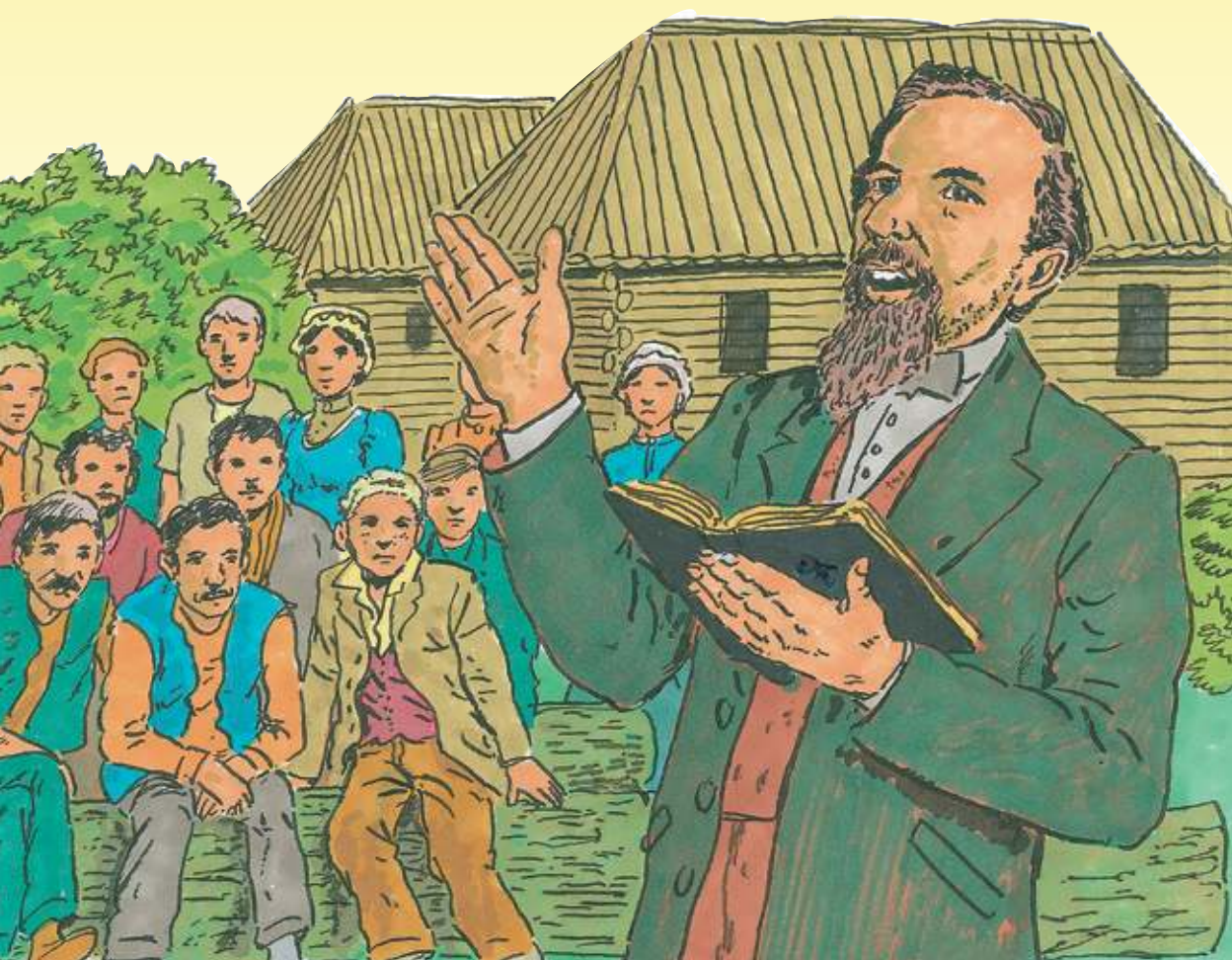
תולדות הנצרות וקהילת המשיח

הרמן ואן דאם

לכו אל כל העולם

תולדות הנצרות וקהילת המשיח

איורים:
יאפ קריימר

Teach All Nations

Stories from 2000 years of church history

Herman Van Dam

Original title: Het Woord gaat voort

© 2008 Den Hertog B.V., Houten (Dutch edition)

© 2012 Dutch Reformed Tract Society (English edition)

מאנגלית: מרים גבעוני

עריכה: שושי דניאלסון

איורים: יאפ קריימר

עיצוב: סטיב דיויס

© 2025. כל הזכויות למהדורה העברית שמורות להוצאת הגפן

www.ha-gefen.org.il

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לשכתב, לאחסן במאגר מידע או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו או תמונות המופיעות בו בשום צורה או בשום אמצעי – אלקטרוני, אופטי או מכני – ללא אישור מראש ובכתב מהוצאת הגפן.

כל המובאות מהברית החדשה לקוחות מהתרגום החדש של הברית החדשה.
© כל הזכויות לתרגום החדש של הברית החדשה
שמורות לחברה לכתבי הקודש בישראל.

נדפס בישראל

מסת"ב 978-965-7046-07-4 ISBN

תוכן העניינים

מבוא לקורא העברי.....	9	33. ימים אפלים.....	74
1. מהן תולדות הנצרות והקהילה?.....	10	34. קלוני – קרן אור באפלה.....	76
2. על כן לכו.....	12	35. מסעות עלייה לרגל.....	78
3. אל כל העולם.....	14	36. הצלבנים.....	80
4. חיי קהילה.....	16	37. ברנאר מקלרבו – הנזיר הרוחני.....	82
5. רדיפות.....	18	38. המסדרים המנדיקנטים –	
6. פוליקרפוס.....	20	פרנציסקוס מאסיזי.....	84
7. יוסיניוס מרטיר.....	22	39. האפיפיורות בימי הביניים.....	86
8. בִּלְגֵינָה ופּוֹנְטִיקוֹס.....	24	40. הוולדנסים.....	88
9. פֶּרְפֶּטוּאָה ופְּלִיסִיטָס.....	26	41. האפיפיורות בגלות.....	90
10. טרטוליאנוס האפולוגט.....	28	42. חֶרְרֵט חֶרֹט.....	92
11. מרקיון והקנון.....	30	43. ג'ון ויקליף, חלוץ הרפורמציה.....	94
12. הקטקומבות.....	32	44. יאן הוס – המורה שלימד את	
13. קונסטנטינוס הגדול.....	34	דבר אלוהים.....	96
14. התפתחויות מדהימות.....	36	45. לותר – הרפורמטור הגדול.....	98
15. עדיין אין שלום –		46. מרטין במנזר.....	100
תורת השקר של אריוס.....	38	47. לותר – 31 באוקטובר 1517.....	102
16. אתנסיוס ואריוס.....	40	48. לותר נקלע לעימות.....	104
17. הכנסייה מתחילה להשתנות.....	42	49. לותר בוורמס.....	106
18. אנטוניוס ראשון הנזירים המתבודדים.....	44	50. לותר בוורטבורג.....	108
19. נזירים ומנזרים.....	46	51. הרפורמציה נמשכת והסכנות גוברות.....	110
20. אמברוזיוס, הבישוף האמיץ.....	48	52. לותר – הפועל ששקד על	
21. אוגוסטינוס – חלק א.....	50	מלאכתו עד הסוף.....	112
22. אוגוסטינוס – חלק ב.....	52	53. צווינגלי ורפורמטורים אחרים.....	114
23. אוגוסטינוס – חלק ג.....	54	54. ז'אן קלווין.....	116
24. אוגוסטינוס ופלגיוס.....	56	55. קלווין המבוקש.....	118
25. פלישות הברברים – כלוביס.....	58	56. קלווין בז'נבה.....	120
26. מוחמד והאסלאם.....	60	57. קלווין חוזר לז'נבה.....	122
27. הנצרות באירלנד – פטריק.....	62	58. קלווין וסרווטוס, מותו של קלווין.....	124
28. האפיפיור גרגוריוס הגדול.....	64	59. הקונטר-רפורמציה.....	126
29. תורות שקר.....	66	60. הישועים.....	128
30. ויליברד ופוניפס.....	68	61. הרפורמציה באנגליה.....	130
31. קרל הגדול והתפשטות הנצרות.....	70	62. מרי העקובה מדם.....	132
32. הכנסייה במזרח – הפילוג הגדול.....	72	63. הרפורמציה בסקוטלנד.....	134

198	חרון ואן פרינסטר	136	ג'ון נוקס ומרי סטיוארט
200	ד"ר הרמן פרידריך קולברנק	65	טבח ליל ברתולומיאוס הקדוש,
202	אברהם קויפר	138	פריז 1572
98	חריט הנדריק קרסטן והכנסייה הנוצרית	140	שלום אאוגסבורג
204	הרפורמית	142	הקטכזים של היידלברג
99	התפתחויות נוספות בכנסייה	144	גוסטב השני אדולף – ארי הצפון
206	הרפורמית ההולנדית	146	הרפורמציה מגיעה להולנד
208	עדי יהוה – כת	148	הולנד – רדיפות והצלה
210	הכנסייה הקתולית ומועצת הוותיקן	150	הסינוד בדורדרכט
102	המאה התשע עשרה –	152	היאנסניזם ופסקל
212	מאה של הפצת הנצרות	154	מפיצי נצרות קתולים – לאס קסאס
214	ויליאם קרי יוצא בשליחות להודו	74	מפיצי נצרות קתולים –
104	דיוויד ליווינגסטון יוצא	156	פרנסיסקו חאווייר
216	בשליחות לאפריקה	158	הפייטיזם בגרמניה – פרנקה
105	מרי סלסור יוצאת בשליחות	76	הפייטיסטים הגרמנים ופעילותם
218	למערב אפריקה	160	להפצת הנצרות
220	השליחות בגאנה	162	המשך הרפורמציה בהולנד – חלק א
107	יוהנס תיאודורוס ואן דר קמפ יוצא	164	המשך הרפורמציה בהולנד – חלק ב
222	בשליחות לדרום אפריקה	166	ואן לודנסטיין
224	חיסול העבדות	168	בריטניה הגדולה במאה השבע עשרה
109	ג'יימס הדסון טיילור יוצא	170	ג'ון באניין
226	בשליחות לסין	172	תחייה באנגליה ובאמריקה
110	לודוויג אינגוור נומנסן יוצא	83	התחייה הגדולה באמריקה –
228	בשליחות לארץ הפקס	174	ג'ונתן אדוארדס
111	הכנסייה הקתולית ומועצת	176	עידן הנאורות
230	הוותיקן השנייה	85	עידן הנאורות בכנסייה
232	הכנסייה האורתודוקסית	178	והמהפכה הצרפתית
234	הכנסייה הלותרנית	180	תקופה קשה
236	הכנסייה המתודיסטית	182	התעוררות רוחנית
238	הכנסייה הבפטיסטית	184	התחייה בהולנד
240	ויליאם בות' וצבא הישע	186	הנדריק דה קוק
242	התנועה הפנטקוסטלית	188	פרישה ורדיפות
244	הכנסייה ושואת היהודים	190	עוד על הפרישה
246	הציונות	192	ואן קלטה וההגירה לאמריקה
248	אותות הזמנים	194	למברטוס לייזבור ופרישה חדשה
250	יותר ממנצחים	196	אוטו קלדרינג והפצת הנצרות בהולנד

מבוא לקורא העברי

כאשר ישוע ותלמידיו היו בקיסריה של פיליפוס, הוא הבטיח להם שהוא יבנה את קהילתו ושערי שאול לא יגברו עליה (מתי טז 18). לפני שנישא לשמיים אמר להם: "לכו אל כל העולם והכריזו את הבשורה לכל הבריאה" (מרק' טז 15). מאז חלפו כאלפיים שנה. קהילת המשיח התפשטה לכל קצוות תבל, והבשורה הגיעה גם לשבטים נידחים במקומות רבים, אך התהליך היה מלווה בעימותים וקשיים ורצוף מלחמות ומאבקים. במשך דורות רבים אורה של הקהילה היה מעומעם. בשם ישוע והאמונה בו, אנשים לא רק גרמו נזקים איומים, אלא גם טשטשו את האמונה המשיחית והאפילו עליה עם הדת הנוצרית עד שלעיתים היה קשה להבדיל בין השתיים.

את הספר הזה כתב הרמן ואן דאם, משיחי מהולנד, המציג את הסיפור מנקודת המבט שלו ושל התרבות ההולנדית. הוא בוחן את ההשתלשלות ההיסטורית על היבטיה השונים, הטובים והרעים, ומתאר את התהליכים והשינויים שעברה הקהילה. בחלק מהפרקים מסופר סיפור של הקהילה המקומית בהולנד. גם אם היא אינה מוכרת לנו, יש לנו מה ללמוד מהניסיון שלה. אם לא נלמד מההיסטוריה, אנחנו עלולים לחזור על הטעויות הרבות שנעשו בעבר. תקוותי היא שהספר הזה יסייע לנו ללמוד מתולדות הקהילה המשיחית העולמית. אלוהים ממשיך לקיים את ההבטחה של המשיח בקיסריה של פיליפוס, והודות לו, קהילת המשיח ממשיכה להיבנות ולהתחזק.

דויד צדוק

מנהל הוצאת הגפן

מהן תולדות הנצרות והקהילה?

בספר זה תקרא על תולדות הנצרות והקהילה. אבל מהן בדיוק תולדות הנצרות והקהילה? אנשים שמשותפים באספה בקהילה שומעים דרשה מהכתובים. הם שומעים את דבר אלוהים המוכרז להם. למעשה, כאשר דבר אלוהים מוכרז, אלוהים עצמו מדבר אלינו באמצעות דברו, כתיבי הקודש.

למה אלוהים מדבר אלינו באמצעות דברו? אלוהים רוצה להושיע את בני האדם החוטאים והאובדים, והוא עושה זאת באמצעות דברו. הכרזת דבר אלוהים ופעולת רוח הקודש מעוררות את בני האדם לחזור בתשובה על חטאיהם. בני האדם אינם רוצים לשוב לאלוהים מיוזמתם ולכן הם זקוקים להן. כולם הפכו לאויבי אלוהים, וכולם ראויים לעונש הנצחי של אלוהים בגלל חטאם. אבל אלוהים יכול לשנות את ליבם ולגרום לכך שחוטאים, שפעם היו שייכים לשטן, יהיו שייכים לאדון ישוע המשיח. אחרי שהם חוזרים בתשובה, הם באמת שייכים לישוע כי הוא קנה אותם בדמו היקר. הודות לאמונתם הם יודעים שהוא המושיע שלהם. הם אוהבים אותו ולכן הם משרתים אותו בכל ליבם.

כל בני האדם שחוזרים בתשובה ומאמינים בישוע, שייכים לקהילת המשיח. במילים אחרות: כולם איברים חיים של קהילת המשיח ויהיו איבריה לנצח. וכאשר ימותו הם יהיו עם האדון לנצח בשמיים. הקהילה תמיד הייתה קיימת כי תמיד היו בעולם אנשים שהם ילדי אלוהים. יש קהילה אחת – קהילה אחת של המשיח – כי המשיח הוא ראש הקהילה ומלכה.

איפה אפשר למצוא את קהילת המשיח? אפשר למצוא

אותה בכל רחבי העולם, בכל מקום שבו דבר אלוהים מוכרז. אבל האם קהילת המשיח תמיד הייתה בכל מקום? לא, לא תמיד. לפני כאלפיים שנה, כאשר האדון ישוע לבש בשר ובא לעולם, הקהילה הייתה קיימת רק על אדמת ישראל. עד אז אלוהים מסר את דברו אך ורק ליהודים, לבני אברהם. כך מסופר בתנ"ך. המצב השתנה אחרי שהאדון ישוע עלה לשמיים. זמן קצר אחרי שעלה לשמיים, הוא שלח את רוחו, רוח הקודש, כשם שהבטיח זמן רב לפני כן. בחג השבועות, לאחר שישוע קם לתחייה, צלחה

רוח הקודש על התלמידים ובאה לשכון בקהילת המשיח. מאותה עת ואילך, רוח הקודש דאגה לכך שדבר אלוהים יוכרז גם בארצות אחרות, בקרב הגויים, שמעולם לא שמעו את הבשורה. הפעולה הזאת נמשכת כבר יותר מאלפיים שנה. אנשים מתכנסים במקומות שונים כדי לשמוע את דבר אלוהים, וכך נוצרות קהילות. רוח הקודש פועלת בקהילות באמצעות דבר אלוהים כדי להפוך חוטאים לתלמידים של ישוע. היא מעוררת את החוטאים וגורמת להם להיולד מחדש ולהיושע. התהליך הזה מתואר בכתבי הקודש כקבלת לב חדש. כך גדלה קהילת המשיח בכל רחבי העולם. מיליוני בני אדם כבר נושעו, ורוח הקודש ממשיכה לפעול. ישוע עצמו ממשיך לפעול באמצעות דברו ורוחו. הוא שולח את עבדיו להכריז את דברו בכל מקום, ורוחו גורמת לחוטאים לפנות לאלוהים. ואיך קורים כל הדברים האלה? קרא את הספר ותגלה. הספר מספר על תולדות הנצרות והקהילה. הקהילה ניצבה בפני עימותים וקשיים. גם היום היא נמצאת במלחמה ויש לה אויבים רבים. אבל מלכה, האדון ישוע, הוא מלך כול יכול, מלך המשגיח על קהילתו ומגן עליה, וכל מי שהולך אחריו ייכנס בשערי גן עדן בניצחון. במילים אחרות: הקהילה בגן עדן היא הקהילה המנצחת.

2 על כן לכו

לפני שישוע עלה לשמיים, הוא ציווה על תלמידיו: "על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים..." אחרי שאלוהים שלח את רוח הקודש, כמה בירושלים קהילה גדולה של אנשים שהאמינו במשיח. אפשר לקרוא על כך בכתובים. בחג השבועות שלאחר התחייה נושעו בירושלים שלושת אלפים איש. כעבור כמה ימים עלה מספרם לחמשת אלפים. קהילת המשיח המשיכה לגדול.

בראש הקהילה הגדולה בירושלים עמדו השליחים. הם היו עם ישוע והלכו אחריו במשך שלוש השנים שבהן התהלך בארץ ולימד. אחרי חג השבועות הם התחילו להכריז את הבשורה כשם שישוע שלח אותם לעשות, ולכן הם היו מכונים שליחים. התקופה הזאת בחיי הקהילה מכונה "תקופת השליחים".

כעבור זמן קצר פרצו רדיפות נגד הקהילה, ומאמינים רבים ברחו מירושלים. בכל מקום שהגיעו אליו, הם הכריזו על הנס הגדול שהתרחש בשבועות ובעצם הפכו לשליחי הבשורה. הם עברו בכל רחבי הארץ והגיעו גם לשומרון וגם לארצות אחרות כגון סוריה, שבהן חיו יהודים רבים. קהילות רבות קמו בארץ ומחוצה לה. השליחים הלכו ממקום למקום וביקרו את הקהילות החדשות האלה. שמעון פטרוס למשל הגיע לקהילה ביפו שאנשיה היו מאוד עצובים כי אחת הנשים מהקהילה מתה. היא הייתה אישה טובת לב ועזרה לאלמנות ולעניים. שמה היה צביה, והיא הייתה מוכרת גם בשם טביתא. שמעון פטרוס כרע ליד המיטה שבה שכבה טביתא, והתפלל לאלוהים. אחר כך קם על רגליו, אחז בידה ואמר לה: "טביתא, קומי!" היא פקחה את עיניה והתיישבה ואחר כך חזרה לקהילה בריאה ושלמה. ומה קרה בעקבות הנס הזה? רבים האמינו במשיח.

עד כה הגיעה הבשורה בעיקר ליהודים, אבל רוח הקודש רצתה שגם הגויים ישמעו את הבשורה. אלוהים רצה שקהילתו תקום לא רק בקרב היהודים אלא גם בקרב הגויים. כמה נפלא שחוטאים מכל רחבי העולם יוכלו לקבל את המשיח ולהאמין בו. כולם יכבדו את מלך המלכים וישרתו אותו. המשיח הוא מושיע גם של הגויים. לכן הוא שלח את שמעון פטרוס לביתו של קורנליוס, שר מאה רומי. מלאך משמיים אמר לקורנליוס לשלוח אנשים אל שמעון פטרוס ולהזמין אותו אליו. כאשר התחיל שמעון פטרוס להכריז את דבר אלוהים בביתו של קורנליוס, התברר לכול שישוע קורא גם לגויים לחזור בתשובה. אלוהים שפך את רוח הקודש גם על הגויים. כמה נפלאים אהבת אלוהים ורחמיו!

באותה תקופה התרחש עוד נס גדול. הפרוש המלומד, שאול התרסי, רדף את המשיחיים באכזריות ואפילו יצא לדמשק הרחוקה כדי לעצור שם את המשיחיים ולהביא אותם לירושלים. בדרכו לדמשק האיר עליו אור בהיר מהשמיים. הוא נפל ארצה ושמע קול קורא אליו: "שאול, שאול, למה אתה רודף אותי?" שאול רעד מפחד ושאל: "מי אתה, אדוני?" וישוע ענה: "אני ישוע מנצרת אשר אתה רודף". כאשר שאול שמע שישוע עצמו מדבר אליו, הוא נחרד ונבעת. "מה עליי לעשות, אדוני?" שאל. ישוע הכניע את שאול כליל, אבל הוא לא רצה לתת לו את העונש הראוי לו אלא להפוך אותו למשרת אלוהים.

שאול הפך לשליח אלוהים, שליח אלוהים לגויים. פעם הוא רדף את ישוע, אבל אחרי החוויה שעבר הוא הפך לעבדו הצייתן. זהו שינוי נפלא. בהחלט אפשר להבין שבהתחלה אפילו השליחים התקשו להאמין למה שקרה. מאז ואילך מופיע שאול בשם חדש בכתובים: פולוס.

אל כל העולם

שאול נבחר להיות השליח לגויים, כלומר היה עליו לצאת לכל רחבי הקיסרות הרומית הגדולה ולהכריז את הבשורה בכל מקום. הוא יצא לשלושה מסעות ארוכים והגיע לטורקיה, ליוון ולאיטליה ואולי גם לספרד. בכל מקום שאליו הגיע, פתחה רוח הקודש את לב התושבים למשיח ולדברו. גויים רבים פנו אל המשיח ונושעו, וקהילות רבות קמו. ספר מעשי השליחים מספר על פעילותו של שאול ועל העוינות וההתנגדות שנתקל בהן. אבל לא היה אפשר לעצור את התקדמות הבשורה. בכל המסעות האלה הוא סבל מהתנגדות רבה גם מצד הגויים וגם מצד בני עמו, היהודים. איך נראה העולם בתקופת השליחות הגדולה של שאול? באותם ימים שלטה בעולם הקיסרות הרומית הגדולה, שחלשה על אירופה, אסיה וצפון אפריקה.

הקיסר ישב ברומא, בירת הקיסרות, וציפה שהכול יראו בו אל ויסגדו לו. הייתה רק קיסרות אחת, והשפה השלטת בכל שטחה הייתה יוונית. לכן שאול היה יכול לדבר יוונית בכל מקום שאליו הגיע.

מערכת הדרכים בקיסרות הייתה יעילה מאוד ואפשרה לכוחות הצבא הרומי לעבור בקלות ממקום למקום. הדרכים האלה הועילו מאוד גם לשאול. בכל רחבי הקיסרות שררו חוק וסדר. הקיסר מינה מלכים ומושלים בכל ארץ ובכל מחוז והטיל עליהם לשמור על הסדר הציבורי. חיילים רומים הוצבו בכל מקום וטיפול מיידי בכל הפרת סדר. גורמים רבים סייעו יחד לצמיחה המהירה של קהילת המשיח, אבל האמת היא שרוח הקודש סללה את הדרך.

גם שאר השליחים הלכו למקומות שונים והכריזו את הבשורה. למשל, תומא. מי היה תומא? הוא היה אחד משניים עשר התלמידים ואהב מאוד את ישוע אדונו. פעם אחת, כשישוע רצה לעלות לירושלים, הזהירו אותו תלמידיו מפני האויבים שציפו לו שם ותכננו להרוג אותו, אבל תומא אמר: "נלך נא גם אנחנו כדי שנמות איתו". אחרי שישוע מת על הצלב, תומא היה כה מיואש ועצוב עד שסירב להיפגש עם שאר התלמידים. לכן הוא לא היה איתם כאשר ישוע הופיע ועמד ביניהם לאחר שקם לתחייה. התלמידים סיפרו לו על האירוע הנפלא הזה אבל הוא סירב להאמין להם. הוא אמר שקודם הוא רוצה למשש במו ידיו את הפצעים בידיו וברגליו של ישוע ואז, ורק אז, הוא יאמין שישוע קם מהמתים. בכל זאת, כעבור שבוע הוא היה עם התלמידים שוב, ופתאום הופיע ישוע ביניהם ואמר לתומא לבוא ולשים את אצבעו בפצעים שבידיו וברגליו. הוא גם אמר לו: "אל תהא חסר אמונה אלא מאמין". חוסר האמונה של תומא התפוגג מייד, והוא קרא: "אדוני ואלוהיי!" ישוע, הרועה הטוב, מצא את השה האובד שלו.

התלמיד הזה, תומא, הגיע עד הודו. היהודים סחרו עם הודו כבר מאות שנים, ותומא הגיע אליה בנתיבי הסחר שהובילו אליה. הוא היה הראשון שהכריז בה את דבר אלוהים. הוא ייסד שבע קהילות בקרלה (דרום מערב הודו) ושם הוצא להורג בשל אמונתו.

בכל מקום שאליו הלכו השליחים, נושעו גויים רבים וקמו קהילות חדשות. את השליחות הזאת, שמילאו אנשים פשוטים מאוד, לא היה אפשר לעצור. איך זה ייתכן? מה היה מאחוריה? כאשר ישוע ציווה על תלמידיו ללכת אל כל העולם, הוא גם אמר: "הינה איתכם אני כל הימים עד קץ העולם". ישוע עצמו מכלכל את קהילתו. הוא ראשה, והוא מלך כול יכול.

חיי קהילה

המשיחיים הקדומים האמינו שהם זרים ונוכרים עלי אדמות וקשורים זה לזה באמצעות אמונה – אמונה באדונם ובמלכם, ישוע. רובם היו אנשים פשוטים ועניים, ובשלב ראשון הרומים לא הקשו עליהם. בראש כל קהילה עמדה קבוצת זקנים שתפקידה היה להשגיח על הקהילה ולהדריך את האספות. כעבור זמן קצר מינו הקהילות שמשים שתפקידם היה לדאוג לעניים. למורים ולנביאים היה תפקיד מיוחד. הקהילות התכנסו תחת כיפת השמיים או בבתיהם, והאספות התקיימו ביום הראשון בשבוע, היום שבו ישוע קם מהמתים. בהמשך, הקהילות גדלו והקימו בתי קהילה פשוטים.

האספות היו צנועות. חברי הקהילה הודו לאלוהים, הציגו בפניו את בקשותיהם וקראו יחד בתנ"ך (הברית החדשה עוד לא הייתה קיימת). אחר כך הם הקשיבו לדרשה. כל מי שרצה לדבר קיבל רשות דיבור כל עוד הכול נעשה בצורה מסודרת. בהמשך הם קראו באספות גם את האגרות שקיבלו מהשליחים ואת הבשורות.

החלק החשוב ביותר היה סעודת האדון. ישוע קבע את המנהג הזה כדי להזכיר את מותו, ובכל פעם שחברי הקהילה ערכו את סעודת האדון, הם חזרו על המילים שישוע אמר על המנהג.

מי שרצה להצטרף לקהילה, היה חייב להיטבל. ברור שהמועמדים לטבילה היו צריכים ללמוד קודם את עיקרי האמונה המשיחית. המועמדים היו מכונים "קֶטְכּוּמֵנִים" (מתלמדים). אחרי הטבילה, הקהילה ערכה את סעודת האדון ואז השתתפו בה לראשונה גם הנטבלים החדשים. לפני סעודת האדון ערכו הקהילות סעודת אחווה, כלומר, חברי הקהילה סעדו יחד. הם אהבו זה את זה אהבת אמת, דאגו לאלמנות וליתומים ותמכו בעניים. הם ביקרו את החולים ואת האסירים וקידמו בברכה את פני העבדים שהגיעו לאספות. על פי האמונה המשיחית, כל בני האדם שווים ויש לאהוב את כולם. בקהילה אסור שיהיה הבדל בין עבד לאדונו. המשיחיים הראו בחי היום־יום שלהם שהם רוצים לכבד את ישוע בכל מעשיהם. לפני שהתחילו להאמין במשיח, הם התנהגו כמו כל עובד אלילים אחר: הם נהנו ממעשים לא מוסריים, עסקו בכשפים וסגדו לאלילים, אבל הכול השתנה. הם כבר לא הלכו לזירה ולא צפו יותר במשחקים ובגלדיאטורים הנלחמים עד מוות זה בזה או בחיות פרא. הם גם לא השתתפו באורגיות ובמשתאות לכבוד האלילים ולא בהקרבת קורבנות לאלילים, ועד מהרה החלו האנשים סביבם לכנותם "אנשים חסרי אלוהים". המשיחיים לא שרפו את גופות מתיהם כשם שעשו עובדי האלילים, אלא קברו אותן בקברים שחצבו בסלע. גם גופו של המשיח נקבר כך. הגברים היו רשאים להינשא רק לאישה אחת, ואלוהים אסר על גירושין. מבחינות רבות ניכר בבירור שהם רוצים לנהל את חייהם אחרת. הם רצו לחיות בהתאם לדבר אלוהים. ההבדלים האלה עוררו שנאה גוברת והולכת כלפי המשיחיים, ושונאיהם טענו: "המשיחיים האלה אף פעם לא מצטרפים אלינו!" הם אפילו האשימו אותם בכל מיני מעשים נוראים ומחרידים. למשל, שהם שוחטים את ילדיהם באספות ושותים את דמם. איך אפשר להעלות דבר כזה על הדעת? המשיחיים ערכו את סעודת האדון לעיתים קרובות. הלחם והיין מסמלים את השה שנשחט, את גופו ואת דמו של המשיח. האנשים שהיו מחוץ לקהילה קיבלו מושג מעוות על המנהג הזה וממנו התפתחו האשמות שווא. בעקבות זאת החלו הרומים לשנוא את האמונה במשיח, ושנאתם הלכה וגברה. הם ראו במשיחיים אויבים לקיסרות הרומית, אויבי המדינה. כאשר היו רעידת אדמה, בצורת או שיטפון, האנשים מיהרו להאשים את המשיחיים ולומר שהם הכעיסו את האלילים כי הם מסרבים להשתחוות להם. עד מהרה הפכה השנאה הזאת לרדיפות.

רדיפות

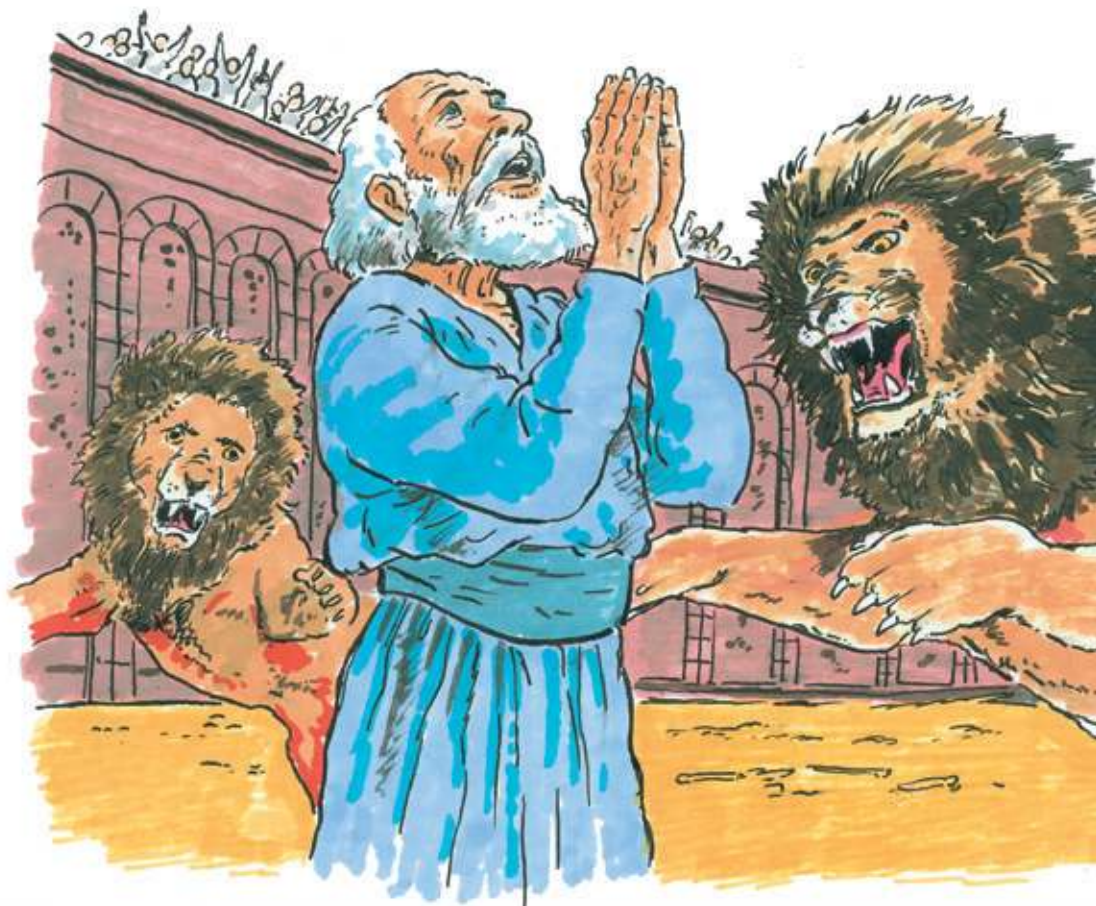
רבים מכנים את הקהילה עלי אדמות "הקהילה הלוחמת", כי היא נתונה למתקפה ושרויה במלחמה. האויב הגדול של הקהילה הוא השטן. הוא שונא את המשיח ואת אנשיו ורוצה להשמיד את הקהילה. כך היה תמיד, גם כאשר ישוע חי עלי אדמות. השטן משתמש בכלי נשק שונים כדי לעשות זאת. אחד מהם הוא רדיפות. הרדיפות פרצו מהר מאוד, עוד בימי השליחים כפי שמצוין בפרק ג במעשי השליחים. אחר כך רדף השטן את המשיחיים באמצעות הקיסר נירון, שהיה מפלצת אכזרית ולא היסס לחסל אפילו את אימו, את אשתו ואת אחיו.

יום אחד פרצה ברומא שרפה ענקית, והאש כילתה לגמרי חלק גדול מהעיר. אלפי בני אדם מתו, והתושבים התחילו לומר שהשרפה פרצה בגלל הצתה מכוונת. תושבי רומא האשימו את הקיסר כי בזמן שהשרפה השתוללה, הוא עמד על גג הארמון וצפה בלהבות הנוראות בשמחה גלויה. הוא בנה את העיר מחדש, אבל גם אז המשיכו התושבים לחשוד בו. מאחר שרצה להיפטר מההאשמות האלה, הוא הטיל את האשמה על המשיחיים ושכנע את תושבי העיר שהמשיחיים אשמים בשרפה.

מייד פרצה רדיפה נוראה. אלפי משיחיים נהרגו ורבים הושלכו לחיות הפרא בזירת הקולוסיאום. הרומים ציפו את המשיחיים בזפת וקשרו אותם לעמודים גבוהים, ובלילות הציתו אותם והפכו אותם ללפידים בוערים שהאירו את גני הארמון. נירון ושריו צפו במעשים בהנאה רבה. קרוב לוודאי שהוא הוציא להורג גם את שמעון פטרוס ואת שאול השליח.

השנאה כלפי המשיחיים נותרה כשהייתה גם לאחר שנירון מת. הרומים ראו במשיחיים סכנה לקיסרות ורצו להשמיד אותם. הקיסר הבא, דומיטיאנוס, ציווה על כל התושבים לסגוד לו, ומי שסירב לעשות זאת הומת. משיחיים רבים סירבו להשתחוות לקיסר ונידונו על כך למוות. דומיטיאנוס נקט את אותה מדיניות שנקט נירון: טיהור הקיסרות הרומית מהמשיחיים.

השטן בהחלט מתהלך סביב כאריה שואג. השליחים אומנם מתו, אבל אלוהים שלח גברים שיכולים להנהיג את הקהילות גם בתקופות של רדיפות קשות. הגברים האלה היו כמו אבות בקהילות ונקראו בישופים. עם המפורסמים שבהם נמנו איגנטיוס שהיה הבישוף של קהילה גדולה באנטיוכיה, ופוליקרפוס שהיה הבישוף של זמירנה.

כעת נלמד משהו על הבישופים האלה. קודם כול על איגנטיוס. הקיסר טריאנוס ביקר בעיר אנטיוכיה אחרי שנפגעה קשות ברעידת אדמה. שוב הוטלה האשמה על המשיחיים. טריאנוס השליך לכלא את המשיחי הבולט ביותר, הבישוף איגנטיוס, וציווה להוביל אותו לרומא כדי להוציאו להורג שם. הוא החליט להשליך אותו לחיות הפרא בזירה. כאשר התקרב איגנטיוס עם החיילים לרומא, יצאו מהעיר כמה מחברי הקהילה לקבל את פניו. הם התייפחו והיו מזועזעים מהמחשבה שעבד כה נאמן לישוע צריך לסבול מוות כה מחריד, אבל איגנטיוס עודד את חבריו המאמינים ואמר: "אני גרגיר החיטה של אלוהים. עלי להיקרע בין שיניהן של חיות הטרף כדי שאוכל להפוך לכיכר טהורה למשיח". כבר למוחרת הובילו החיילים את איגנטיוס לזירה, ואלפי צופים צפו בהנאה באריות המורעבים שהתנפלו עליו. עד מהרה הייתה נפשו עם ישוע, המלך שאותו זכה לעבוד בנאמנות כה רבה. גרגיר החיטה של אלוהים נפל ארצה כדי להניב פרי רב.